

Skaidrojošs materiāls

“Izslēgšanas noteikumu piemērošana Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda projektu iesniegumu atlasēs”

Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

Rīga, 2023. gads

VĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

Projektu iesniegumu vērtēšana notiek vairākos posmos un viens no tiem ir projekta iesniedzēja vērtēšana atbilstoši izslēgšanas noteikumiem, kas izriet no [Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības likuma](#) (turpmāk – Likums) [22. un 26. panta](#)¹ un [Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.² panta](#).

Izslēgšanas nosacījumu pārbaudi veic uzsākot projektu iesniegumu vērtēšanu un atbalsta piešķiršanas brīdī. Atbilstība Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.² pantā noteiktajai kārtībai papildus tiek pārbaudīta arī līguma par projekta īstenošanu noslēgšanas brīdī.

Ja uz projekta iesniedzēju attiecas izslēgšanas nosacījumi, projekta iesniegumu noraida un neturpina izskatīt atbilstoši projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem. Taču, ja sadarbības partneris atbilst kādam no minētajos normatīvajos aktos noteiktajiem izslēgšanas nosacījumiem, projekta iesniedzējam dod iespēju nomainīt sadarbības partneri, ar nosacījumu, ka tas būtiski neietekmēs projekta īstenošanas iespējas.

Ministru kabineta 2023. gada 13. jūlija noteikumu Nr. 408 “Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā” (turpmāk – [MK noteikumi Nr. 408](#)) V nodaļā ir noteikta kārtība, kādā izvērtē projekta iesniedzēja atbilstību Likuma 22. pantā minētajiem izslēgšanas noteikumiem. Vienlaikus MK noteikumu Nr. 408 [3. pielikums](#) ietver pārbaudāmās tiesību normas un noilguma termiņus.

Veicot pārbaudi atbilstoši Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma 11.² pantā noteiktajai kārtībai izmanto Finanšu izlūkošanas dienesta tīmekļa vietnē izveidotajā sankciju pārbaudē [rīkā](#), OFAC [meklētājā](#), un Eiropas sankciju [sarakstos](#) pieejamo informāciju.

¹ [Skaidrojums par mākslīgu apstākļu Eiropas Savienības fondu atbalsta saņemšanai radīšanu un vērtēšanu](#)

PĀRBAUDĀMĀS PERSONAS

Saskaņā ar Likuma 22. pantā noteikto izslēgšanas nosacījumi attiecas uz projekta iesniedzēju — **fizisko vai juridisko personu** – un ir piemērojami arī personai, kura ir projekta iesniedzēja valdes vai padomes loceklis vai prokūrists, vai personai, kura ir pilnvarota pārstāvēt projekta iesniedzēju ar filiāli saistītās darbībās.

Papildus, lai gūtu visaptverošo priekšstatu par projekta iesniedzēja iespēju ar izvēlēto sadarbības partneri īstenot projektu, vienlaikus, nodrošinot normatīvo aktu noteikto prasību ievērošanu tiek veikta arī **sadarbības partnera – fiziskas vai juridiskas personas** – izslēgšanas nosacījumu pārbaude.

Likuma izpratnē tiešās vai pastarpinātās pārvaldes iestādes, atvasinātās publiskās personas, citas valsts iestādes nav uzskatāmas par juridiskām personām, tāpēc attiecīgi Likuma 22. pantā noteiktie izslēgšanas nosacījumi nav jāpārbauda.

Vienlaikus jāņem vērā, ka izslēgšanas nosacījumi jāvērtē kontekstā ar konkrētā normatīvā akta regulējumu (MK noteikumu Nr. 408 [3. pielikums](#)). Piemēram, Likuma 22. panta pirmās daļas 2. punktā “a” apakšpunktā un 3. punktā minētajā gadījumā, attiecīgais normatīvais regulējums² paredz soda piemērošanu fiziskajām personām un valdes loceklim, līdz ar ko pārbaudāmo personu tvērums ir ne tikai projekta iesniedzējs un sadarbības partneris, bet arī ar tiem saistītā fiziskā persona, proti, persona, kura ir projekta iesniedzēja un sadarbības partnera valdes vai padomes loceklis vai prokūrists, vai persona, kura ir pilnvarota pārstāvēt projekta iesniedzēju ar filiāli saistītās darbībās.

Tāpat gadījumā, kad projekta iesniedzēja un sadarbības partnera valdes vai padomes loceklis vai prokūrists, vai persona, kura ir pilnvarota pārstāvēt projekta iesniedzēju un sadarbības partneri ar filiāli saistītās darbībās, ir arī pārstāvēt tiesīgā persona citā uzņēmumā, un par personu ir pieejama informācija, ka uz to būtu attiecināmi izslēgšanas nosacījumi, tad projekta iesniedzēju un sadarbības partneri izslēdz no dalības projektu atlasē.

Atbilstību Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumam pārbauda attiecībā uz projekta iesniedzēju un sadarbības partneri, tā valdes vai padomes loekli, patieso labuma guvēju, pārstāvēttiesīgo personu vai prokūristu, vai personu, kura ir pilnvarota pārstāvēt projekta iesniedzēju un sadarbības partneri darbībās, kas saistītas ar filiāli.

NOILGUMS

Likuma 22. panta otrajā daļā noteikts:

“(2) Sadarbības iestāde neizslēdz projekta iesniedzēju no dalības projektu iesniegumu atlasē, ja no dienas, kad kļuvis neapstrīdams un nepārsūdzams:

² [Imigrācijas likuma 68.⁴ pants](#), [Konkurences likuma 12.pants](#).

- 1) *tiesas spriedums, prokurora priekšraksts par sodu vai citas kompetentas institūcijas pieņemtais lēmums saistībā ar šā panta pirmās daļas 1. punktā un 2. punkta "a" apakšpunktā minētajiem pārkāpumiem, līdz projekta iesnieguma iesniegšanas dienai ir pagājuši trīs gadi;*
- 2) *tiesas spriedums vai citas attiecīgā jomā kompetentas institūcijas pieņemtais lēmums saistībā ar šā panta pirmās daļas 2. punkta "b" apakšpunktā un 3. punktā minētajiem pārkāpumiem, līdz projekta iesnieguma iesniegšanas dienai ir pagājuši 12 mēneši”.*

Tātad būtiski ir konstatēt, vai attiecīgā Likuma 22. pantā minētā izslēgšanas noteikumu gadījumā līdz projekta iesnieguma iesniegšanas dienai nav iestājies noilgums. Noilgumu aprēķina no dienas, kad attiecīgās kompetentās institūcijas pieņemtais lēmums kļuvis neapstrīdams un nepārsūdzams.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 632. pantu, tiesas spriedums stājas spēkā, kad izbeidzies termiņš tā pārsūdzēšanai apelācijas vai kasācijas kārtībā un spriedums nav pārsūdzēts. Savukārt, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 633.¹ pantam, prokurora priekšraksts par sodu stājas spēkā, kad beidzies termiņš tā pārsūdzēšanai un tas nav pārsūdzēts vai arī sūdzība noraidīta.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 159.panta pirmo daļu administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtais lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad beidzas termiņš tā pārsūdzēšanai un tas nav pārsūdzēts, bet, ja lēmums ir pārsūdzēts, — ar brīdi, kad sūdzība ir noraidīta.

IZSLĒGŠANAS SITUĀCIJU PIEMĒRI

1. *Projekta iesniedzējs ar tādu attiecīgā jomā kompetentas institūcijas lēmumu, prokurora priekšrakstu par sodu vai tiesas spriedumu, kas stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams un nepārsūdzams, ir atzīts par vainīgu un sodīts par pārkāpumu, kas izpaužas kā vienas vai vairāku personu nodarbināšana, ja tām nav nepieciešamās darba atļaujas vai ja tās nav tiesīgas uzturēties Eiropas Savienības dalībvalstī (Likuma 22. panta pirmās daļas 2. punkta “a” apakšpunkts).*

Juridiska persona, sabiedrība ar ierobežotu atbildību iesniedza projekta iesniegumu 2023. gada 31. augustā. Pieprasot izslēgšanas noteikumu pārbaudei nepieciešamo informāciju no atbilstošajām informācijas sistēmām, tiek konstatēts, ka fiziskai personai, projekta iesniedzēja valdes loceklim par 2023. gada 10. maijā izdarītu administratīvo pārkāpumu piemērots sods saskaņā ar Imigrācijas likuma 68.⁴ panta pirmo daļu. Saskaņā ar Sodreģistra datiem lēmums administratīvā pārkāpuma lietā stājies spēkā 2023. gada 20. jūnijā. Attiecīgā fiziskā persona pilda projekta iesniedzēja valdes locekļa pienākumus kopš 2023. gada 1. jūnija.

Lai gan ieraksts sodu reģistrā ir nevis par projekta iesniedzēju – sabiedrību ar ierobežotu atbildību – bet gan tās valdes locekli, fizisku personu, projekta iesniegums būtu noraidāms, pamatojoties uz Likuma 22. panta pirmās daļas 2. punkta “a” apakšpunktu. Šajā gadījumā nav būtiski, kādos apstākļos šis pārkāpums ir izdarīts,

proti, nav nozīmes, vai konkrētā fiziskā persona izdarījusi pārkāpumu, pildot projekta iesniedzēja valdes locekļa pienākumus, vai darbojoties citā uzņēmumā. Ja par šādu pārkāpumu sodīta persona darbojas projekta iesniedzēja izpildinstitūcijā, proti pastāv risks, ka līdzvērtīgs pārkāpums varētu tikt veikts arī projekta iesniedzēja organizācijā laikā, kad tiek īstenots projekts. Tādējādi pastāv apdraudējums Eiropas Savienības finanšu interesēm – lai nepieļautu, ka Eiropas Savienības finansējums tiek izmantots negodprātīgi, projekta iesniedzējs ir izslēdzams no dalības projektu iesniegumu atlasē.

2. Sadarbības iestāde neizslēdz projekta iesniedzēju no dalības projektu iesniegumu atlasē, ja no dienas, kad kļuvis neapstrīdams un nepārsūdzams tiesas spriedums, prokurora priekšraksts par sodu vai citas kompetentas institūcijas pieņemtais lēmums saistībā ar šā panta pirmās daļas 1. punktā un 2. punkta "a" apakšpunktā minētajiem pārkāpumiem, līdz projekta iesnieguma iesniegšanas dienai ir pagājuši trīs gadi (Likuma 22. panta otrās daļas 1. punkts).

Juridiska persona, sabiedrība ar ierobežotu atbildību iesniedza projekta iesniegumu 2023. gada 31. augustā. Pieprasot izslēgšanas noteikumu pārbaudei nepieciešamo informāciju no atbilstošajām informācijas sistēmām, tiek konstatēts, ka fiziskai personai, projekta iesniedzēja padomes loceklim par 2019. gada 27. augustā izdarītu noziedzīgu nodarījumu piemērots sods saskaņā ar Krimināllikuma 179. panta pirmo daļu. Saskaņā ar Sodū reģistra datiem tiesas nolēmums par sodu stājies spēkā 2020. gada 4. septembrī.

Lai gan kopš pārkāpuma izdarīšanas brīža – 2019. gada 27. augusta – līdz projekta iesnieguma iesniegšanas dienai – 2023. gada 31. augustam – ir pagājuši vairāk nekā trīs gadi, taču Likuma 22. panta otrās daļas 1. punkta nosacījumi neizpildās, noilguma brīdis nav iestājies. Proti no dienas, kad tiesas spriedums kļuvis neapstrīdams un nepārsūdzams – 2020. gada 4. septembra – līdz projekta iesnieguma iesniegšanai pagājuši mazāk nekā trīs gadi, līdz ar to uz projekta iesniedzēju ir attiecināma Likuma pirmās daļas 1. punkta "b" apakšpunktā minētā situācija un projekta iesniegums ir noraidāms.

NORMATĪVIE AKTI UN SKAIDROJOŠIE MATERIĀLI

[Eiropas Savienības fondu 2021.–2027. gada plānošanas perioda vadības likums](#)

[Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums](#)

[Ministru kabineta 2023. gada 13. jūlija noteikumu Nr. 408 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina šo fondu ieviešanu 2021.–2027. gada plānošanas periodā"](#)

[Skaidrojums par mākslīgu apstākļu Eiropas Savienības fondu atbalsta saņemšanai radīšanu un vērtēšanu](#)